

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Alexandru Belea
(art. 264¹ alin. (4) Cod penal)

*(Dosarul nr. 1ra-853/23
Nr. PIGD 1-21067523-01-1ra-30052023)*

Procedura judecării recursurilor depuse până la 1 septembrie 2023; Art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) – relația dintre cele două temeuri de recurs și înțelesul temeiului de recurs prevăzut la pct. 6).

18 decembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătoria:
Instanța de fond : Victoria Bogomolova
Instanța de apel : Vitalie Movilă, Serghei Pilipenco, Evghenii Dvurecenschii

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Alexandru Belea,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Alexandru Belea s-a născut în anul 1999 în or. Cantemir. El a fost acuzat, în temeiul art. 264¹ alin. (4) Cod penal, de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și fără deținerea permisului de conducere.

2. Alexandru Belea a fost apărat în acest proces de avocatul Valeriu Babenco.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Alexandru Belea a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 150 ore. Instanța de apel a respins apelul avocatului și a menținut sentința.

4. La 4 mai 2023, avocatul Valeriu Babenco, în interesele condamnatului, a depus recurs în care solicită casarea sentinței și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei hotărâri de încetare a procesului în temeiul existenței circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 5 februarie 2021 și s-a finalizat în 4 mai 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 6 mai 2021 – 5 decembrie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 24 ianuarie 2023 și 3 martie 2023. Dosarul a ajuns în instanța de recurs la 30 mai 2023.

ÎN FAPT

6. Alexandru Belea a fost acuzat că, la 5 februarie 2021, în jurul orei 03:30, a condus automobilul de model „Lancia Delta” în or. Cantemir. El a fost stopat de colaboratorii de poliției, care au constatat că acesta nu are permis de conducere și prezenta suspiciuni privind consumul de alcool. Testarea cu etilotestul „Drager” a arătat o concentrație de 0,79 mg/l alcool în aerul expirat, ce reprezintă un grad avansat de ebrietate. Acțiunile lui au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal.

7. La 4 mai 2021 Alexandru Belea prin ordonanța procurorului a fost recunoscut în calitate de bănuț pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod

penal (f.d. 41, vol. I). În aceeași zi, prin ordonanță, Alexandru Belea a fost pus sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin.(4) Cod penal (f.d.48, vol. I). Cauza a fost transmisă pentru examinare Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir.

8. La 28 iulie 2022, în cadrul ședinței de judecată, până la începerea cercetării judecătorești, Alexandru Belea, prin înscris autentic semnat de el, a recunoscut în totalitate comiterea faptei și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală. În declarațiile depuse a recunoscut vina integral și a fost de acord cu aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată (f.d. 120, 121, vol. I).

9. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediu Cantemir, din 5 decembrie 2022, Alexandru Belea a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 150 ore. Instanța a notat că, în cadrul ședinței de judecată a fost audiat inculpatul, care a recunoscut vina, precum și vinovăția lui este dovedită prin probele administrate la faza de urmărire penală. La stabilirea pedepsei instanța a luat în considerare că Alexandru Belea nu a fost anterior judecat.

10. La 19 decembrie 2022, avocatul Valeriu Babenco a depus apel, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal, în temeiul existenței circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală. Potrivit apelului, Alexandru Belea nu putea avea calitatea de bănuit mai mult de 10 zile, după aplicarea măsurii preventive din 5 februarie 2021. Termenul a expirat la 15 februarie 2021. Prin prisma art. 251 alin.(2) Cod de procedură penală, ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit din 4 mai 2021, este nulă, deoarece trebuia să se decidă înainte de 15 februarie 2021.

11. La 3 martie 2023, Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul a respins apelul avocatului și a menținut sentința. Instanța de apel a confirmat corectitudinea concluziilor primei instanțe că, măsura de înlăturare a lui Alexandru Belea de la conducerea vehiculului, aplicată pe 5 februarie 2021, nu reprezintă o măsură de constrângere legală conform art. 175 alin. (3) lit. b¹) și 182¹ Cod de procedură penală, întrucât aceasta contravine art. 279 alin. (1), care prevede că măsurile de constrângere pot fi aplicate doar după începerea urmăririi penale. În cazul dat, urmărirea penală a început pe 5 februarie 2021, iar ordonanța de recunoaștere a acestuia în calitate de bănuit a fost emisă pe 4 mai 2021, în aceeași zi în care a fost pus sub învinuire pentru săvârșirea unei infracțiuni prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal. Instanța a evidențiat o coliziune între reglementările care permit agenților constatori să aplice măsuri preventive și cele care restricționează această putere. Totuși, aplicarea măsurii de către un agent constator nu conferă statutul de bănuit. În concluzie, învinuirea formulată de procuror a fost considerată

legală, iar statutul de bănuît a fost calculat de la data emiterii ordonanței. Decizia integrală a fost pronunțată la 14 aprilie 2023.

12. La 4 mai 2023, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 5, vol. II) avocatul Valeriu Babenco a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 5) și 6) Cod de procedură penală, în vigoare până la septembrie 2023. El a solicitat casarea sentinței și deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului în temeiul existenței circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală. Apărătorul a susținut că, la 5 februarie 2021, în cazul lui Alexandru Belea a fost aplicată măsura preventivă de înlăturare de la conducerea vehiculului. Potrivit art. 63 alin. (2) din Codul de procedură penală, o persoană supusă unei măsuri preventive neprivative de libertate nu poate fi menținută în calitate de bănuît pentru o perioadă mai mare de 10 zile. Termenul respectiv a expirat la 15 februarie 2021, iar învinuirea formulată de procuror la 4 mai 2021 este considerată nelegală. În concluzie, a reținut că ordonanța prin care Alexandru Belea a fost recunoscut în calitate de învinuit este nulă.

13. La 30 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

15. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

16. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.”

17. Articolul 432 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.”

18. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

19. Art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii prevede următoarele:

„ (4) Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(3), săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 1 an.”

20. Partea relevantă a art. 63 Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuît prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît.

...

(2) Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît:

1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore;

2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul cînd i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive;

3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

(5) Calitatea de bănuț încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Recursul a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

22. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui, iar alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual - penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel, iar această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

23. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală. Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (*mutatis mutandis* decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

24. Recursul a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. Pct. 5) se referă la situațiile în care o cauză a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți, sau în care o parte, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta. Recurentul nu a oferit nicio motivare și nu a precizat clar în absența cărei părți a fost examinat apelul și în ce măsură acest aspect a influențat soluția instanței de apel, ci își exprimă doar dezacordul față de motivarea instanței de apel, considerând-o nelegală. Interpretarea sistematică a acestor temeiuri de recurs sugerează că orice critică adusă motivării deciziei instanței trebuie să fie examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală.

25. Referitor la temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, completul reiterează că norma respectivă conține cinci situații distincte:

- a) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- b) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- c) motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;
- d) dispozitivul hotărârii este expus neclar;
- e) instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția.

26. Apărarea nu menționează în recurs care argumente esențiale invocate au fost lăsate fără examinare de către instanța de apel. Simplul fapt al dezacordului cu motivarea instanței de apel nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. De asemenea, recursul face referire la argumentele invocate în cererea de apel, iar instanța de apel a luat în considerare aceste aspecte, oferind un răspuns (a se vedea pct. 5, 6 din [decizia Curții de Apel Cahul](#)). Acest temei nu poate fi interpretat ca obligând instanța să combată argumentele care nu pot avea vreun efect asupra soluției. Acesta este și standardul de motivare impus de art. 6 din CEDO (a se vedea hotărârile CtEDO [Moreira Ferreira v. Portugalia \(nr. 2\)](#), 2017, § 84; [S.C. IMH Suceava S.R.L. v. România, 2013](#), § 40).

27. Conform art. 434 Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție nu poate admite un recurs din alte considerente decât cele invocate în recurs. Apărătorul nu a explicat în recursul său care din cele cinci situații prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală își întemeiază cererea. Recursul doar conține expunerea poziției pe marginea nulității procesuale absolute a ordonanței de recunoaștere ca învinuit survenite ca urmare a expirării termenului de recunoaștere a calității de bănuț. Apărarea consideră că măsura de înlăturare, aplicată pe 5 februarie 2021, reprezintă o măsură preventivă neprivativă de libertate. Potrivit recurentului, în cazul aplicării unei măsuri preventive neprivative, calitatea de bănuț expiră după 10 zile, conform art. 63 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală. Astfel, apărarea afirmă că calitatea de bănuț a lui Alexandru Belea a expirat pe 15 februarie 2021, iar procurorul a înaintat tardiv învinuirea lui Alexandru Belea.

28. Completul reiterează că Curtea Supremă de Justiție a dat deja o interpretare similară în ceea ce privește expirarea calității de bănuț în cauzele penale nr. [1re-65/23](#), [1re-83/2023](#) și [1re-85/2023](#).

29. În cauzele menționate în para 28, completul a reținut că art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede trei modalități distincte de obținere a calității de bănuț, prin reținere, aplicarea măsurilor preventive neprivative de libertate și prin ordonanța procurorului (a se vedea para. 20). Durata pentru care este oferită calitatea de bănuț diferă pentru fiecare modalitate. Aceste modalități sunt alternative. Primele două modalități au fost introduse pentru a asigura o protecție juridică persoanelor în privința cărora nu a fost emisă o ordonanță de recunoaștere

în calitate de bănuit. După emiterea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit, primele două opțiuni își pierd relevanța. Cu alte cuvinte, din momentul emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit, calitatea de bănuit este valabilă timp de trei luni, sau, cu acordul Procurorului General sau a adjuncților acestuia, timp de șase luni. Aplicarea măsurilor preventive non-privative de libertate nu poate scurta acest termen. Acest fapt rezultă chiar din art. 63 Cod de procedură penală. Alin. (5) al acestui articol se referă la încetarea calității de bănuit. El nu prevede încetarea calității de bănuit oferite prin ordonanță odată cu expirarea a 10 zile de la aplicarea măsurii preventive neprivative de libertate.

30. Din motivele de mai sus, recursul apărătorului nu se încadrează în unul din temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, în redacția de la data depunerii recursului. Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Valeriu Babenco în interesele lui Alexandru Belea împotriva sentinței Judecătoria Cahul, sediu Cantemir, din 5 decembrie 2022 și deciziei Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul din 3 martie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșeaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu